

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 8. februar 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 8. februara 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ŠEZDESET ŠESTOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG U VEZI SA
KRŠENJEM OBA VEZE OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Šezdeset šestom zahtjevu za donošenje zaključka o kršenju obaveze objelodanjivanja i za pravna sredstva", koji je optuženi podnio 27. decembra 2011. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku po njemu.

I. Argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu tvrdi da je tužilaštvo prekršilo pravilo 66(A)(iii) i 69(C) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) kada je prije početka suđenja propustilo da objelodani identitet 12 svjedoka (dalje u tekstu: Svjedoci).¹ Svjedoci o kojima je riječ su KDZ320, KDZ456, KDZ468, KDZ490, KDZ492, KDZ493, KDZ515, KDZ523, KDZ531, KDZ532, KDZ549 i KDZ555.² Optuženi primjećuje da je pretpretresni sudija kao rok do kojeg mu se moraju objelodaniti sve izjave i transkripti svjedoka na osnovu pravila 66(A)(ii) Pravilnika odredio 7. maj 2009. godine.³ Prema tvrdnji optuženog, tužilaštvo svoj propust da ispoštuje taj rok u odnosu na Svjedoke opravdava "raznim naložima za odgođeno objelodanjivanje koje je izdalo ovo Vijeće ili pretresna vijeća u drugim predmetima" u kojima su oni svjedočili.⁴

2. Optuženi tvrdi da ti nalozi nisu u skladu s odredbama pravila 69(C) Pravilnika koje predviđa da se "identitet žrtve ili svjedoka mora objelodaniti dovoljno rano *prije početka suđenja* da bi se ostavilo dovoljno vremena za pripremu odbrane, pri čemu se moraju uzeti u obzir odredbe pravila 75".⁵ Da bi potkrijepio svoju tvrdnju da su takvi nalozi za odgođeno objelodanjivanje nevažeći, optuženi upućuje na nedavnu Presudu Žalbenog vijeća Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (dalje u tekstu: MKSR) u predmetu *Bagosora* izrečenu 10. decembra 2011. godine (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 1.

³ Zahtjev, par. 2-3.

⁴ Zahtjev, par. 4.

⁵ Zahtjev, par. 6.

Bagosora).⁶ Prema tumačenju optuženog, u Drugostepenoj presudi u predmetu *Bagosora* "ocijenjeno je da Pretresno vijeće nije imalo ovlaštenje da odgodi objelodanjivanje identiteta svjedoka i izjava do 35 dana prije svjedočenja tog svjedoka" i da bi takav nalog bio *ultra vires*.⁷ Optuženi tvrdi da to znači da su nalozi za odgađanje objelodanjivanja identiteta i izjava Svjedoka do nekog datuma nakon početka suđenja bili nevažeći.⁸ Na toj osnovi se od Vijeća traži da konstatuje da je tužilaštvo, neobjelodanjivanjem identiteta i izjava Svjedoka, prekršilo Pravilnik.⁹

3. Optuženi tvrdi da mu je nanesena šteta zbog toga što tužilaštvo nije objelodanilo identitet i izjave Svjedoka prije početka suđenja.¹⁰ Optuženi potkrepljuje svoju tvrdnju primjedbom da je zbog "objelodanjivanja usred suđenja, a i zbog kasnog objelodanjivanja ogromnih količina materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) i pravila 68, kao i nedostatka resursa potrebnih odbrani za ispitivanje novog materijala za vrijeme suđenja, u potpunosti izostalo ispitivanje informacija svjedokâ čiji su identitet i izjave objelodanjeni kasnije".¹¹ Prema riječima optuženog, to je značilo da je Svjedoke morao unakrsno ispitivati bez mogućnosti da ih suoči s protivdokazima trećih strana ili drugim dokumentima koje nije imao u posjedu.¹² Kao pravno sredstvo za to navedeno kršenje, optuženi traži da se dokazi Svjedoka izuzmu.¹³

4. Tužilaštvo je 9. januara 2012. na povjerljivoj osnovi dostavilo "Odgovor na šezdeset šesti zahtjev za donošenje zaključka o kršenju obaveze objelodanjivanja" (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem tvrdi da bi Zahtjev trebalo odbiti.¹⁴ Tužilaštvo navodi da optuženi zanemaruje praksu Međunarodnog suda prema kojoj je "utvrđeno da zbog izričitog uključivanja pravila 75 u pravilo 69(C), koje je relevantno za odgođeno objelodanjivanje, pretresna vijeća mogu da odgode objelodanjivanje do perioda nakon

⁶ Zahtjev, par. 4-5, gdje se upućuje na *Bagosora i Nsengizumva protiv Tužilaštva*, predmet br. ICTR-98-41-A, Presuda, 14. decembar 2011. godine (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Bagosora*), par. 80-85.

⁷ Zahtjev, par. 4-5, gdje se upućuje na Drugostepenu presudu u predmetu *Bagosora*, par. 80-85.

⁸ Zahtjev, par. 7.

⁹ Zahtjev, par. 8.

¹⁰ Zahtjev, par. 10-12.

¹¹ Zahtjev, par. 10.

¹² Zahtjev, par. 11.

¹³ Zahtjev, par. 13.

¹⁴ Odgovor, par. 1. Tužilaštvo je Odgovor podnijelo na povjerljivoj osnovi zbog toga što je u njemu moralo upućivati na povjerljive odluke.

pretpretresnog dijela postupka", kao i da se oslanja na "previše pojednostavljeno tumačenje" nedavne Drugostepene presude u predmetu *Bogosora*.¹⁵

5. Tužilaštvo primjećuje da je ovo Vijeće odobrilo naloge za odgođeno objelodanjivanje za četiri Svjedoka i da su oni i dalje na snazi.¹⁶ Za šest Svjedoka nalozi za odgođeno objelodanjivanje odobreni su na drugim suđenjima i primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i u ovom predmetu.¹⁷ Tužilaštvo napominje da za svjedoke KDZ320 i KDZ523 u vrijeme podnošenja Zahtjeva nisu postojali nalozi o odgođenom objelodanjivanju, budući da je Vijeće već ukinulo nalog o odgođenom objelodanjivanju za svjedoka KDZ320 i utvrdilo da za svjedoka KDZ523 nije nikada bio izdat nalog za odgođeno objelodanjivanje.¹⁸ Shodno tome, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije naveo nikakav osnov za preispitivanje tog pitanja u vezi s ta dva svjedoka, a naročito u svjetlu činjenice da je Vijeće optuženom već odobrilo dodatno vrijeme da se pripremi za njihovo svjedočenje i pokrene pitanje eventualne štete.¹⁹

6. Tužilaštvo navodi argument da Vijeće "ima diskreciono pravo da produži zaštitnu mjeru odgođenog objelodanjivanja do perioda poslije pretpretresnog dijela postupka ako je to potrebno da bi se zaštitila bezbjednost svjedoka, pod uslovom da su te mjere u skladu s pravima optuženog", a što se tiče Svjedoka, uspostavljena je odgovarajuća

¹⁵ Odgovor, par. 1, 7, gdje se upućuje na *Tužilac protiv Šešelja*, predmet br. IT-03-67-AR73.6, Odluka po žalbi Vojislava Šešelja na usmenu odluku Pretresnog vijeća od 7. novembra 2007. godine, 24. januar 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Šešelji*), par. 15; *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Odluka po zahtjevu Milana Lukića da se izda nalog za objelodanjivanje kontaktnih podataka i po hitnom zahtjevu tužilaštva da se izda nalog za dostavljanje kontaktnih podataka, 30. mart 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Lukić*), par. 20-21; *Tužilac protiv Momčila Krajišnika i Biljane Plavšić*, predmet br. IT-00-39 i 40-PT, Prva odluka po zahtjevu optužbe da se odrede zaštitne mjere za svjedoke koji su osjetljiv izvor informacija, 24. maj 2002. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krajišnik i Plavšić*), par. 5-8.

¹⁶ Odgovor, par. 2, gdje se upućuje na svjedoke KDZ456, KDZ493, KDZ531 i KDZ532.

¹⁷ Odgovor, par. 2, gdje se upućuje na svjedoke KDZ468, KDZ490, KDZ492, KDZ515, KDZ549 i KDZ555.

¹⁸ Odgovor, par. 3, gdje se poziva na Odluku po Zahtjevu optuženog za izmjenu odgođenog objelodanjivanja: svjedok KDZ320, 7. decembar 2011. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi s KDZ320), par. 13, i Odluka po Zahtjevu optuženog za izmjenu odgođenog objelodanjivanja: svjedoci KDZ320, KDZ456, KDZ523 i KDZ532, povjerljivo, 23. septembar 2011. godine, (dalje u tekstu: Objedinjena odluka u vezi s izmjenom), par. 22.

¹⁹ Odgovor, par. 3, 11, 13, gdje se poziva na Odluku po zahtjevu optuženog za izmjenu zaštitnih mjera za svjedoke KDZ490 i KDZ492, 25. mart 2010. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi s KDZ490 i KDZ492), par. 18; Odluka po Zahtjevu optuženog za deveto odgađanje postupka: svjedokinja KDZ456, 28. oktobar 2011. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi s devetim odgađanjem), par. 11; Usmena odluka po Zahtjevu optuženog od 27. septembra 2011. da se odgodi svjedočenje svjedoka KDZ492, 28. septembar 2011. godine, T. 19525; Odgovor, par. 15, gdje se poziva na Odluku u vezi s KDZ320 i Objedinjenu odluku u vezi s izmjenom, par. 12-24.

ravnoteža kada je zaključeno da su postojale izuzetne okolnosti zbog kojih je odgođeno objelodanjivanje bilo nužno.²⁰ Tužilaštvo u vezi s tim primjećuje da je Vijeće već utvrdilo da zaštitne mjere odgođenog objelodanjivanja nisu "nepotrebno ugrozile pravo optuženog na pravično suđenje", te ustanovilo da bi optuženi, kada bi se nalozi za odgođeno objelodanjivanje odobrili ili preispitali, imao dovoljno vremena da se pripremi za svoju odbranu i za unakrsno ispitivanje Svjedoka.²¹

7. Tužilaštvo napominje da je Žalbeno vijeće potvrdilo da su nalozi za odgođeno objelodanjivanje zaštitne mjere u smislu pravila 75 Pravilnika.²² Ono takođe tvrdi da je Žalbeno vijeće, zaključivši da su nalozi za odgođeno objelodanjivanje, među kojima i oni koji su objelodanjivanje odgađali do perioda poslije prepretnog dijela postupka, zaštitne mjere u smislu pravila 75 Pravilnika i da ostaju na snazi, *mutatis mutandis*, i u drugim postupcima, "implicitno priznalo da su takvi nalozi legalni".²³

8. Osim toga, tužilaštvo smatra da optuženi pogrešno tvrdi da je u Drugostepenoj presudi u predmetu *Bagosora* zaključeno da su *ultra vires* "nalozi za odgođeno objelodanjivanje kojima se neobjelodanjivanje produžuje do perioda poslije prepretnog dijela postupka".²⁴ Da bi potkrijepilo svoj argument, tužilaštvo napominje da je Žalbeno vijeće, nakon uvodnih komentara, "razmatralo da li je produženje neobjelodanjivanja do perioda poslije prepretnog dijela postupka 'neophodno za zaštitu svjedoka'" i zaključilo da u okolnostima tog predmeta nisu bili ispunjeni uslovi za produženje odgođenog objelodanjivanja.²⁵

²⁰ Odgovor, par. 4, 6, gdje se poziva na Objedinjenu odluku u vezi s izmjenom, par. 8; Odluka po žalbi u predmetu *Šešelj*, par. 15. Odluka u predmetu *Lukić*, par. 20-21; Odluka u predmetu *Krajišnik i Plavšić*, par. 5-8; Odgovor, par. 9-10, 11-12, 14-15, gdje se poziva na Odluku po Zahtjevu tužilaštva za odlaganje objelodanjivanja za KDZ456, KDZ493, KDZ531 i KDZ532, 5. juni 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka iz juna 2009. godine), par. 14-15; Odluka u vezi s KDZ490 i KDZ492; par. 9-10, 15-16, 19; Odluka u vezi s devetim odgađanjem, par. 7.

²¹ Odgovor, par. 10, 13, gdje se poziva na Odluku u vezi s devetim odgađanjem, par. 7, 9-10.

²² Odgovor, fusnota 11, gdje se poziva na *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-A, Odluka po Zahtjevu Miće Stanišića za pristup svim povjerljivim materijalima u predmetu *Krajišnik*, 21. februar 2007. godine (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Krajišnik*), par. 6; *Tužilac protiv Brđanina*, predmet br. IT-99-36-A, Odluka po Zahtjevu Miće Stanišića za pristup svim povjerljivim materijalima iz predmeta *Brđanin*, 24. januar 2007. godine, (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Brđanin*), par. 17.

²³ Odgovor, fusnota 11 i 17, gdje se poziva na Odluku po žalbi u predmetu *Krajišnik*, par 6; Odluka po žalbi u predmetu *Brđanin*, par. 17.

²⁴ Odgovor, par. 8.

²⁵ Odgovor, par. 7, gdje se poziva na Drugostepenu presudu u predmetu *Bagosora*, par. 84.

9. Tužilaštvo zaključuje da čak i da se nalozi za odgođeno objelodanjivanje ne smatraju važećim, nije potrebno nikakvo pravno sredstvo budući da optuženom nije nanescena nikakva šteta.²⁶ S druge strane, čak i ako se utvrdi da je optuženom naložima za odgođeno objelodanjivanje nanescena šteta, tužilaštvo smatra da izuzimanje dokaza Svjedoka nije ni neophodno ni primjereno.²⁷ Da bi potkrijepilo svoj argument, tužilaštvo napominje da po iznošenju valjanog razloga, i dalje postoji mogućnost da se odobri dodatno vrijeme za pripremu i ponovno pozivanje svjedoka.²⁸

II. Mjerodavno pravo

10. Vijeće je optuženom ranije ukratko izložilo pravo koje se primjenjuje na odgođeno objelodanjivanje, te ga u ovoj Odluci neće ponavljati, ali upućuje na relevantne dijelove "Odluke po Zahtjevu optuženog za izmjenu odgođenog objelodanjivanja: svjedoci KDZ320, KDZ523 i KDZ532", donesene 23. septembra 2011. godine (dalje u tekstu: Objedinjena odluka u vezi s izmjenom).²⁹

11. Međutim, za potrebe ove Odluke, Vijeće ističe da, uprkos pravilu 66(A)(ii) koje obično obavezuje tužilaštvo da dostavi kopije izjava i transkripata svih svjedoka koje namjerava da pozove radi svjedočenja na suđenju, ova obaveza objelodanjivanja nije bezuslovna.³⁰ Konkretno, pravilo 69(A) predviđa da "u izuzetnim okolnostima", pretresno vijeće može izdati nalog da se optuženom ne objelodani identitet žrtve ili svjedoka koji može biti u opasnosti ili izložen riziku sve dok se ta osoba ne stavi pod zaštitu Međunarodnog suda. Diskreciono pravo pretresnog vijeća da na taj način naloži neobjelodanjivanje ograničeno je pravilom 69(C), koje predviđa da se "[...] identitet žrtve ili svjedoka mora se objelodaniti dovoljno rano prije početka suđenja da bi se ostavilo dovoljno vremena za pripremu odbrane, pri čemu se moraju uzeti u obzir odredbe pravila 75". S tim u vezi, Žalbeno vijeće je zaključilo da izričita primjena pravila 75 daje pretresnom vijeću diskreciono ovlaštenje da period neobjelodanjivanja produži i nakon pretpretresnog dijela

²⁶ Odgovor, par. 16.

²⁷ Odgovor, par. 17.

²⁸ Odgovor, par. 17.

²⁹ V. Objedinjenu odluku u vezi s izmjenom, par. 7-9, gdje se upućuje na Odluku iz juna 2009. godine, par. 9-12 i Odluku u vezi s KDZ490 i KDZ492, par. 7-10.

³⁰ Objedinjena odluka u vezi s izmjenom, par. 8.

postupka.³¹ Neobjelodanjivanje identiteta svjedoka i nakon što suđenje zađe u podmaklu fazu protumačeno je kao izvanredna mjera koja će se primijeniti "samo onda kad se utvrdi da za nju postoji valjano opravdanje" i kao iznimka kada se radi o naročito osjetljivim svjedocima.³²

12. U nedavno izrečenoj Drugostepenoj presudi u predmetu *Bagosora* izneseno je opažanje da diskreciono pravo pretresnih vijeća da u izuzetnim okolnostima nalože neobjelodanjivanje identiteta žrtve ili svjedoka koji bi mogao biti u opasnosti ograničen je pravilom 69(C) koje zahtijeva da se "identitet žrtve ili svjedoka mora objelodaniti dovoljno rano *prije početka suđenja*".³³ Žalbeno vijeće je zaključilo da je Pretresno vijeće u tom predmetu pogriješilo kada je naložilo da se identitet zaštićenih žrtava i svjedoka i njihove neredigovane izjave objelodane najkasnije 35 dana prije njihovog očekivanog svjedočenja.³⁴ Žalbeno vijeće je zaključilo da ne smatra da je " zbog zaštite svjedoka bilo potrebno zanemariti izričite odredbe Pravilnika ", posebno zato što Pretresno vijeće nije uočilo nikakve probleme u vezi s manje restriktivnim rasporedom objelodanjivanja primijenjenim u ranijoj odluci.³⁵

13. Isto tako je važno ponoviti da, na osnovu pravila 75(F)(i) Pravilnika, "kad su u nekom postupku pred Međunarodnim sudom [...] za neku žrtvu ili svjedoka određene zaštitne mjere, te [zaštitne mjere] ostaju na snazi, *mutatis mutandis*, u svakom drugom postupku pred Međunarodnim sudom". U vezi s tim, Žalbeno vijeće je zaključilo da su nalozi za "odgođeno objelodanjivanje" zaštitne mjere na koje se odnosi pravilo 75(F).³⁶

³¹ Odluka po žalbi u predmetu *Šešelj*, par. 12, 15, na koje se poziva u Objedinjenoj odluci u vezi s izmjenom, par. 8.

³² Odluka u predmetu *Krajišnik i Plavšić*, par. 7-8, 13, 15, gdje se poziva na *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Prva odluka po zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere za svjedoke koji su osjetljivi izvor informacija, 3. maj 2002.; Odluka u predmetu *Lukić*, par. 20-21.

³³ Drugostepena odluka u predmetu *Bagosora*, par. 82, 83, 85 (naglasak u originalu).

³⁴ Drugostepena odluka u predmetu *Bagosora*, par. 83, 85.

³⁵ Drugostepena odluka u predmetu *Bagosora*, par. 83-84, 86, 89. Suprotno tome kako je optuženi okarakterisao Drugostepenu presudu u predmetu *Bagosora*, Žalbeno vijeće ne navodi da su nalozi za odgođeno objelodanjivanje izdati nakon početka suđenja *ultra vires* ili da su nevažeći.

³⁶ Objedinjena odluka u vezi s izmjenom, par. 9, gdje se poziva na *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-A, Odluka po Zahtjevu Miće Stanišića za pristup svim povjerljivim materijalima u predmetu *Krajišnik*, 21. februar 2007. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi s pristupom u predmetu *Krajišnik*). str. 6; *Tužilac protiv Brđanina*, predmet br. IT-99-36-A, Odluka po Zahtjevu Miće Stanišića za pristup svim povjerljivim materijalima iz predmeta *Brđanin*, 24. januar 2007. godine, par. 17. Vijeće je napomenulo da se, uprkos sudskoj praksi Žalbenog vijeća koja se odnosi na ovo pitanje, vodi debata o tome da li treba nastaviti s nalogima za odgođeno objelodanjivanje na osnovu pravila 75(F); v. *Tužilac protiv Lazarevića i Lukića*, predmet br. IT-03-70-PT, Suprotno mišljenje sudije O-Gon Kwona u Odluci po Zahtjevu tužilaštva

Shodno tome, zaštitne mjere postoje i dalje ako i dok god ne budu ukinute, izmijenjene ili pojačane na zahtjev neke strane u postupku podnesen nadležnom sudiji ili pretresnom vijeću u skladu s procedurom predviđenom pravilom 75(G).³⁷

14. Pravilo 68bis predviđa da pretresno vijeće može odlučiti, *proprio motu* ili na zahtjev jedne od strana, koje će sankcije izreći strani koja nije ispunila svoje obaveze objelodanjivanja u skladu s Pravilnikom. Prilikom odlučivanja o (eventualnom) odgovarajućem pravnom sredstvu, Vijeće mora ispitati da li je relevantnim kršenjem optuženom nanescena šteta.³⁸

III. Diskusija

15. Vijeće napominje da je ono odobrilo zaštitne mjere koje se trenutno primjenjuju na svjedoke KDZ456, KDZ493, KDZ531 i KDZ532, uključujući i odgođeno objelodanjivanje optuženom njihovih identiteta i izjava.³⁹ Optuženi ne traži da se ova odluka ponovo razmotri, već tvrdi da ovo odgođeno objelodanjivanje predstavlja kršenje Pravilnika.

16. Zaštitne mjere koje trenutno važe za svjedoke KDZ468, KDZ490, KDZ492, KDZ515, KDZ549 i KDZ555, uključujući odgođeno objelodanjivanje optuženom njihovih identiteta i izjava, prenijete su u ovaj predmet iz prethodnih postupaka.⁴⁰ U skladu s pravilom 75(F), te zaštitne mjere primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i u ovom predmetu.⁴¹ S tim u vezi Žalbeno vijeće je zaključilo da su nalozi o "odgođenom objelodanjivanju" zaštitne mjere na koje se odnosi pravilo 75(F).⁴² Optuženi ne traži na osnovu pravila 75(G) izmjenu ili ukidanje postojećih zaštitnih mjera, već tvrdi da je

za zaštitne mere i Zahtevu za jedinstvenu odluku u vezi sa zaštitnim merama, 19. maj 2005. godine; *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-A, Djelimično protivno mišljenje sudije Pocara u Odluci u vezi s pristupom u predmetu *Krajišnik*; *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-A, Djelimično protivno mišljenje sudije Schomburga u Odluci u vezi s pristupom u predmetu *Krajišnik*.

³⁷ Objedinjena odluka u vezi s izmjenom, par. 9.

³⁸ *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. godine, par. 179; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Drugostepena presuda, 29. juli 2004. godine, par. 268.

³⁹ Odluka iz juna 2009. godine.

⁴⁰ Odluka o zaštitnim mjerama za svjedoke i Dodatak A Tabela, 24. juli 2009. godine, par. 30 i povjerljivi Dodatak A; Četvrto obavještenje tužilaštva o trenutno važećim zaštitnim mjerama za svjedoke, 17. juni 2009. godine, povjerljivi i *ex parte* dodatak B.

⁴¹ V. fusnota 36 gore.

⁴² V. fusnota 36 gore.

tužilaštvo odgođenim objelodanjivanjem prekršilo svoje obaveze prema pravilu 66(A)(ii) i 69(C).

17. Kada je za ove Svjedoke izdalo naloge za odgođeno objelodanjivanje i nastavilo s mjerama odgođenog objelodanjivanja odobrenim u drugim predmetima, ovo Vijeće je pažljivo razmotrilo utvrđenu jurisprudenciju i praksu Međunarodnog suda koji omogućuju odgođeno objelodanjivanje identiteta svjedoka čak i nakon početka suđenja.⁴³ Žalbeno vijeće je nedvosmisleno konstatovalo da ne prihvata argument da se "pravilo 69(C) mora protumačiti tako da dozvoljava odgođeno objelodanjivanje samo pre početka suđenja. Svrha pravila 69(C) jeste da omogući pretresnom veću da odobri zaštitne mere potrebne da se zaštiti integritet žrtava i svjedoka, pod uslovom da su te mere u saglasnosti s pravom optuženog da ima odgovarajuće vreme za pripremu odbrane".⁴⁴ U tom smislu, značajno je da pravilo 69(C) podliježe pravilu 75 koje pretresnom vijeću daje šire diskreciono pravo da "odred[i] odgovarajuće mjere za očuvanje privatnosti i zaštitu žrtava i svjedoka, pod uslovom da one nisu u suprotnosti s pravima optuženog".

18. Vijeće ne prihvata kvalifikaciju optuženog prema kojoj se u Drugostepenoj presudi u predmetu *Bagosora* iznosi stav da su nalozi o odgođenom objelodanjivanju izdati nakon početka suđenja nevažeći. U Drugostepenoj presudi u predmetu *Bagosora* zaključeno je samo to da u konkretnim okolnostima tog predmeta Žalbeno vijeće nije smatralo da je "neobaziranje na izričite odredbe Pravilnika bilo neophodno radi zaštite svjedoka".⁴⁵ S tim u vezi, Žalbeno vijeće je napomenulo da su prvobitne zaštitne mjere, naložene prije spajanja predmeta *Nsenigiyuma* i *Bagosora*, iziskivale objelodanjivanje identiteta svjedoka prije suđenja i da Pretresno vijeće "nije ukazalo ni na kakve probleme, proizašle iz tog ranijeg rješenja, koji bi opravdali restriktivniji raspored

⁴³ Odluka po žalbi u predmetu *Šešelj*, par. 15; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-PT, Odluka po Dvanaestom zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere za žrtve i svjedoke, 12. decembar 2002. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brđanin*), par. 8, 13. *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Zahtjevu optužbe za izdavanje naloga za zaštitu, 1. avgust 2006. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*), str. 4-6.

⁴⁴ Odluka po žalbi u predmetu *Šešelj*, par. 15.

⁴⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Bagosora*, par. 84. Vijeće primjećuje da je pravilo 69(C) Pravilnika o postupku i dokazima MKSR-a izmijenjeno i dopunjeno u julu 2002. godine kako bi se uklonila fraza "prije suđenja", i sada glasi: "Identitet žrtve ili svjedoka mora se, shodno procjeni pretresnog vijeća, objelodaniti dovoljno rano da bi se ostavilo dovoljno vremena za pripremu tužilaštva ili odbrane, pri čemu se moraju uzeti u obzir odredbe pravila 75." Ova izmjena pretresnim vijećima MKSR-a izričito daje diskreciono pravo da odlučuju o tome kada treba objelodaniti identitet svjedoka kako bi se ostavilo dovoljno vremena za pripremu i zapravo normira praksu i tumačenje pravila 69(C) proizašlih iz ovog pitanja.

objelodanjivanja".⁴⁶ Pretresno vijeće je, naloživši objelodanjivanje identiteta svjedoka samo 35 dana prije njihovog svjedočenja, zapravo pojačalo postojeće zaštitne mjere, ali nije identifikovalo nijednu izuzetnu okolnost u vezi sa zaštitom konkretnih svjedoka koja bi opravdala takvu promjenu.⁴⁷ Žalbena vijeće je zaključilo da je Pretresno vijeće takvim pristupom pogriješilo kada je naložilo restriktivniji raspored objelodanjivanja, budući da nije navelo zašto je to pojačanje zaštitnih mjera potrebno da bi se zaštitili svjedoci.⁴⁸

19. Period prije kojeg se optuženom mora objelodaniti identitet svjedoka zavisi od okolnosti svakog predmeta i predviđa "uspostavljanje ravnoteže između bezbjednosti svjedokâ i potrebe da se odbrani da dovoljno mogućnosti da valjano provede istrage u vezi s njima".⁴⁹ Da bi to ocijenilo, vijeće uzima u obzir da je "mogućnost vršenja pritiska na svjedoka tim veća što je više vremena prošlo između objelodanjivanja identiteta svjedoka i trenutka svjedočenja".⁵⁰ Prilikom primjene tog kriterijuma, bilo je mnogo slučajeva u kojima je, kada su pokazane izuzetne okolnosti i bez obzira na formulaciju pravila 69(C) koja uključuje frazu "prije suđenja", objelodanjivanje identiteta svjedoka koji su naročito osjetljiv izvor informacija odgođeno do određenog broja dana prije njihovog svjedočenja, što može biti i nakon početka suđenja.⁵¹

20. U nedostatku jasnijeg objašnjenja Žalbenog vijeća, stav Vijeća je da uvriježena praksa i tumačenje pravila 69(C) Pravilnika nisu obesnaženi Drugostepenom presudom u predmetu *Bagosora* tako da se nalozi o objelodanjivanju odgođenom nakon početka suđenja trebaju smatrati nevažećim. Iz toga slijedi da su konkretni nalozi o odgođenom objelodanjivanju, koji su za Svjedoke u ovom predmetu odobreni ili se nastavljaju, bili u skladu s uvriježenim tumačenjem pravila 69(C) koje omogućava odgođeno objelodanjivanje nakon početka suđenja. Shodno tome, ne može se zaključiti da je tužilaštvo, slijedeći te odluke, prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja na osnovu Pravilnika. Budući da kršenja nije bilo, nema razloga da se dokazi Svjedoka izuzmu kako to traži optuženi.

⁴⁶ Drugostepena presuda u predmetu *Bagosora*, par. 84.

⁴⁷ Drugostepena presuda u predmetu *Bagosora*, par. 83-84.

⁴⁸ Drugostepena presuda u predmetu *Bagosora*, par. 84.

⁴⁹ Odluka u predmetu *Brđanin*, par. 13.

⁵⁰ Odluka iz juna 2009., par. 11 i u njemu navedene odluke.

⁵¹ Odluka u predmetu *Brđanin*, par. 8-13; Odluka u predmetu *Popović*, str. 4-6.

21. Što se tiče preostala dva svjedoka, Vijeće je već utvrdilo da za KDZ523 nije izdat nalog o odgođenom objelodanjivanju, a za svjedoka KDZ320 je poništilo nalog o odgođenom objelodanjivanju.⁵² Vijeće je za oba svjedoka produžilo period koji je uslijedio nakon objelodanjivanja njihovih identiteta i odgodilo datum njihovog svjedočenja kako bi optuženom dalo dovoljno vremena da se pripremi za te svjedoke.⁵³ Vijeće je prilikom izricanja tih mjera već razmotrilo pitanje eventualne štete koja je optuženom nanesena kasnim objelodanjivanjem identiteta svjedoka KDZ523 i KDZ320.

IV. Dispozitiv

22. Iz gorenavedenih razloga, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54, 66(A)(ii) i 68bis Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 8. februara 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

⁵² Objedinjena odluka u vezi s izmjenom, par., 12-24; Odluka u vezi s KDZ320, par. 12, 14.

⁵³ Objedinjena odluka u vezi s izmjenom, par., 22; Odluka u vezi s KDZ320, par. 13.